

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Împare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 1988/922.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din eparhia Aradului.

Ministerul Sănătății Publice al Muncii și Ocrotirilor Sociale, cu actul Nr. 8200/1922. ne face cunoscut, că conform art. 51 și 52 din regulamentul Oficiului Național I. O. V. protopopii fac parte de drept în comitetele județene ale societăților de invalizi, orfani și văduve de războiu, iar preoții rurali în comitetele comunale respective.

Societățile delegate din cari protopopii și preoții fac parte de drept sunt:

1. Societatea „Invalizii de războiu“;
2. Societatea „Asociațiunea generală a invalizilor din războiul României-Mari“;
3. Societatea „Ocrotirea orfanilor din războiu“ și
4. Societatea „Văduvele eroilor din războiul 1916—1919“.

Având în vedere că ocrotirea orfanilor, invalizilor și văduvelor din războiu este una dintre datorințele principale a bisericii noastre respective a preoției în primul loc; având în vedere că biserica noastră ortodoxă națională, precum în trecut astfel și în viitor trebuie să fie adevărată păvăză a neamului și garanță a sufletului românesc în fine având în vedere, că biserica noastră și în primul loc preoțimea în frunte cu părinții protopopi trebuie să-și ia partea cuvenită din opera de consolidare a neamului românesc:

Invităm pe părinții protopopi și preoți a pune, ca români adevărați și conducători naturali ai poporului toată munca, toată energia și toată priceperea pentru ca să-și împlinescă fiecare datorințele pentru promovarea cu cuvântul și cu fapta a intereselor susnumitelor societăți participând regulat la ședințele acelor comitete.

Trăim într'o epocă de acut materialism.

Datorința preoției este să conlucre din toate puterile ca să se traducă în faptă învățăturile bisericesti referitoare la faptele îndurării trupești și sufletești.

Nu ne putem închipui astăzi preot conștient, care să se dispenzeze de obligamentul moral de a da tot concursul său susnumitelor societăți.

Deci așteptăm, ca fiecare preot să-și facă datoria cu zel, dragoste creștinească și cu demnitate.

Arad, la 19 Iulie (1 August) 1922.

Ioan I. Bapp
Episcop.

Nr. 2162/1922.

Aviz oficial.

Ministerul Cultelor și Artelor cu actul Nr. 37932 din 5 Iulie a. c. ne face cunoscut, că ține la dispoziția acestui Consistor pentru anul școlar 1922/923, 31 (treizeci și una) burse à 2400 Lei pentru elevii seminarului teologic din Arad.

Deci în nex cu anunțul școlar Nr. 1817/922 publicat în „Biserica și Școala“ Nr. 26, 28 și 29 din a. c. invităm pe elevii institutului teologic din Arad, cari la finea anului școlar 1921/922 au fost promovați în cursul II. respective III. teologic pentru anul școlar 1922/923 precum și pe aceia, cari vor cere să fie primiți ca elevi ordinari în cursul I. (prim) teologic, ca până la 23 August (5 Septembrie) a. c. să-și inainteze la acest Consistor cererile pentru a fi împărtașiți de aceste burse alăturând: 1. Certificat școlar. 2. Atestat de paupertate vidimat și din partea preotului local.

Arad, din șed. Cons. a Sen. bis. ținută în 19 Iulie (1 August) 1922.

Consistorul gr. ort. român din Arad.

Sa înbrățisem cariera preotească.

Dușmanii ortodoxiei. și dușmanii Țării noastre lucrează din răsupteri la subminarea autorității Bisericii noastre naționale. În acelaș timp cu durere vedem, cum zilnic se micșorează numărul acelor tineri, cari se dedică pe sine și viața lor pentru sublima chemare de preoți ai Bisericii lui Dumnezeu, de îndrumători și luminători ai neamului din care fac parte. În lipsa de preoți, o mulțime de sate rămân fără îndrumător și o mulțime de credincioși fără mângăiere și îngrijirea sufletească, ce numai legea Mântuitorului Hristos le-o poate da.

În felul acesta poporul, care tocmai azi are nevoie de o radicală regenerare morale, rămâne chiar azi la discreția tuturor dușmanilor, streini de neamul sau de legea noastră, cărora li-se dă astfel posibilitatea, să ne tulbure apele, li-se deschide teren prielnic, să otrăvească sufletele celor lăsați în grija sorții și să risipească turmele, rămase fără de păstori. E un pericol acesta, ce atinge în aceeaș măsură și Biserica, dar și Statul, care în vremuri bune dela Biserică are cel mai puternic sprijin și cel mai sigur, aproape unicul razim, în vremuri de grele încercări. Niciodată însă nu va putea conta Statul la sprijinul unei Biserici atunci, când aceasta va fi slăbită și lipsită de autoritatea morală, de care necondiționat trebuie să dispună, spre a putea pune maximul forțelor sale în serviciul cauzei sublime, pentru care chemată este, să lucreze pe acest pământ.

Iată de ce dușmanii Țării noastre au atâta interes și risipesc atâta energie, pentru slăbirea și discreditarea Bisericii noastre naționale. Cunoscând însă intențiunile lor, avem datorie sfântă toți Români ortodocși, dar mai ales noi preoții, să luăm lupta contra tuturor acelor, cari atentează la prestigiul Bisericii noastre dreptmăritoare și sapă — prin aceasta — la temelile Țării noastre românești. Însă, ca să putem începe lupta, cu nădejdea deplină a biruinței, avem nevoie în fiecare comună de preoți conștii de măreția chemării lor.

Suntem chiar în preajma unui nou an școlar, când tinerii noștri, cei mai mulți dela Țară, stau nedumeriți și privesc cu îngrijorare la calea, pe care trebuie să pornească, ca să-și poată croi un viitori sigur și o viață mulțumită. Ca preoți avem datorie morală, să atragem atențiunea tinerilor, din parohiile noastre, asupra chemării de preot, care după trei ani de studiu dă tuturor celor sânguincioși

posibilitatea, de a-și pune bazele unui viitor frumos și unei existențe sigure. Iar părinților le dă prilegul, să-și vadă băieții cu studiile terminate, fără a se supune sarcinilor, aproape insuportabile, ce sunt azi împreunate cu susținerea tinerilor pe la Universități. Seminarul nostru teologic din Arad, în internatul său provide pe studenții teologi cu toate cele necesare în schimbul unei taxe de 2400 Lei anual. Iar Înaltul Guvern, la rândul său, spre a veni în ajutorul Bisericii, a pus la dispoziția Veneratului Consistor atâtea burse de câte 2400 Lei anual, încât aproape fiecare elev al Seminarului nostru teologic va fi împărțit de acest ajutor și astfel fiecare î-și va putea termina studiile și-și va putea câștiga diploma, fără să fie silit la sacrificii materiale.

Să atragem atențiunea tinerilor noștri dela țară, asupra faptului, că cariera de preot este singura, care între împrejurările grele de azi, dă celui ce o îmbrățisează o existență sigură. Preotul are sesiune, are venit de toate categoriile, î-și are în sfârșit gospodăria sa, fie aceasta cât de modestă și nu e avizat, ca ceilalți funcționari, numai la salariul fix, care se schimbă de azi pe mâne și care niciodată nu atinge nici măcar minimul necesar pentru existență.

Cariera de preot mai are avantajul, că este liniștită. Preotul nu este legat de birou și de ore de oficiu, la fel cu ceilalți funcționari, ci are libertate nețărmurită și astfel are posibilitatea de a-se cultiva, a-se valida și a-și pune toate puterile, toate dragostea și toată însuflețirea în interesul Bisericii și neamului său. De aceea la toate popoarele și în toate timpurile, preoții au fost adevărații îndrumători ai masselor, iar la noi la Români, preoții și-au scris numele cu slove de aur pe fiecare din paginile Istoriei noastre naționale.

Cei mai buni și cei mai luminați fii ai neamului nostru recunosc cu adâncă venerațiune serviciile reale, ce Biserica noastră națională și clerul ei au adus neamului nostru românesc. Iar dacă azi dușmanii ortodoxiei și dușmanii Țării românești lucrează cu atâta patimă împotriva Bisericii noastre, aceasta de parte de a-ne intimidă, nu poate decât să ne mângulească și să ne dea îndemn de a urmă cu însuflețire potențată pe acei antecesorii ai noștri, cari prin activitatea lor de apostoli însuflețiți ai legii noastre românești și au scris numele nu numai în Istorie, ci și în inimile credincioșilor lor.

X.

Români ortodocși și uniți români sau două organizații bisericești române în Ardeal.

— Studiu istoric-statistic bisericesc de un om al bisericii. —

Acesta este titlul unei broșuri interesante și bine scrise, în care ni s'a înfașeză ingenuncherea bisericii noastre încă dela trecerea la unire a slăbănogului Mitropolit Atanasie, până azi.

Extragem din brosură următoarele date, cari vorbesc foarte elocvent și arată rolul trist ce l'a jucat frații uniți sub toate regimurile trecute:

Până la sfârșitul veacului al 17-lea când Ardealul ajunge sub stăpânirea Habsburgilor catolici, Românii din această provincie, „erau una, în suferințe și deopotrivă în aspirațiunile lor“.

Habsburgii, urmăreau însă trecerea tuturor românilor la catolicism, și după unirea mitropolitului Atanasie Anghel cu Roma, biserica ortodoxă rămase fără căpetenie bisericească, până la 1762 când li se trimise ca administrator, episcopul sârbesc din Buda, Dionisie Novacovici, „el însuși, om care nu se împotriva propagandei de unire“.

Abia la 1811, împăratul din Viena, întărește pe Vasile Moga în scaunul episcopal „cu porunca să nu îndrăznească nici el, nici preoții lui, de a se împotrivi propagandei pentru convertirea credincioșilor săi la unire“.

În asemenea condițiuni de existență, e de la sine înțeles ce persecuțiuni a îndurat biserica ortodoxă din Ardeal.

Numai prin părțile Banatului, în strânse legături cu mitropolia ortodoxă sârbească Românii au fost convertiți la unire, abia mai târziu.

În acelaș timp, românii uniți aveau deja două episcopii (la Blaj, și la Oradea-Mare) și ivindu-se vacanța la scaunul din Arad, împăratul Francisc scria episcopului unit din Oradea-Mare Samuil Vulcan: „De oarece vreau din toată inima să convertesc prin orice mijloace pe Români, la catolicism, și am prilej, cu ocaziunea vacanței dela Arad, să-mi propui — păstrând cel mai strict secret — niște indivizi, din clerul mai de seamă al aceleia, sau altor dieceze neunite, dela care s'ar putea aștepta, ca obținând episcopia, să se convertească la unire și care să aibă destulă trecere și ar fi în stare să influențeze asupra clerului și poporului din dieceză“.

Împărații din Viena pentru a-și ajunge mai cu ușurință scopurile, purtau de grijă de starea materială a bisericii unite, pe când preoțimea ortodoxă, trebui să ducă mai departe o existență de iobagi. Carol al VI-lea, Maria Terezia și toți Habsburgii, au făcut donațiuni și favoruri însemnate uniților, dar totuși, „unirea nu se lățea așa de repede și de mult, cum le-ar fi plăcut împăraților austriaci, și dependenților eclesiastici ai Romei și ai Strigoniului“.

Așa dar statul căuta prin orice mijloace să atragă pe Români la catolicism, și de aci persecuțiunea bisericii ortodoxe.

Prin aceste mijloace, au reușit Habsburgii să împartă în două poporul românesc din Ardeal, ațâțând ura fraților pe chestiuni de ordin spiritual.

Pe când biserica uniților ajunge la 1853, la o organizațiune din cele mai favorabile ce putea să i se dea, biserica ortodoxă, intră în făgașul organizării abia la 1864 prin înființarea mitropoliei ortodoxe române din Sibiu.

Pe câtă vreme biserica ortodoxă lupta din greu la organizarea bisericească, uniții își dezvoltau cu ajutorul stăpânirii organizațiunea lor bisericească solidă demult înfiripată.

Pentru biserica ortodoxă, dacă se îndura împăratul, grație intervențiunei acelei personalități marcante care era mitropolitul Șaguna, să acorde o mică milă, ici colo, de câte o sută de florini pentru construirea de biserici.

În sfârșit legea de congruă de acum douăzeci de ani, n'a fost decât o cursă întinsă preoților ortodoci, pe când uniților le-a făcut cele mai mari servicii.

Biserica ortodoxă din Ardeal; simte ghionturile încasate din partea ierarhiei bisericii unite în primul rând și apoi, din partea partidului național ai cărui membri sunt mai toți uniți.

O nedreptățire a bisericii noastre este numărul mic de scaune episcopale și protopopiate, față de uniți comparativ cu numărul de credincioși.

Biserica ortodoxă are în trei dieceze 1.858.942 suflete, pe când cea unită are patru dieceze numai pentru 1.259.019 credincioși și anume.

Arhidieceza Sibiu 826.049 credincioși ortodoci.
Dieceza Arad numără, 626.169 ortodocși dintre care 404.034 la Arad și 222.135 la Oradea-Mare.

Dieceza Caransebeș 406.724 ortodocși.

Iar uniții numără:

În arhidieceza Blaj 473.044 credincioși, cifrele sunt din statistica uniților, cari sigur sunt exagerate.
În dieceza Oradea-Mare 138.299.

În dieceza Gherla 550.110 și în dieceza Lugoj 97.566.

Împărțind populația pe numărul de episcopii, ar veni pentru fiecare episcopie ortodoxă câte 619.647 suflete, pe când pentru o episcopie unită, abia 314.754 suflete.

Să arată acțiunea bisericii unite în scop de a-și creia prozeliți, pentru care scop „și-a înfipt scaunele sale episcopicești în coasta episcopiiilor ortodoxe“.

Astfel: scaunul arhiepiscopesc din Sibiu e înconjurat de trei episcopii unite: Blaj, Gherla și Lugoj, iar cel din Arad, între episcopiiile din Lugoj și Oradea-Mare.

Iată ce spun reprezentanții ortodoxiei astăzi, cu prilejul concordatului:

„De două sute de ani și mai bine, noi într'una am fost mușcați și împuținați de acești agenți ai

Papalității. De experiențele noastre, trebuie să se țină cont, din partea celor ce vor să îndrume viitorul țării“.

„Ceva mai mult, proiectul de concordat cere dela statul român pentru biserica unită nu numai o situație egalitară de drept cu biserica de stat, ci și paritatea ierarhică, sporirea excesiv de mare a scaunelor ierarhice nu numai unite ci și a celor latine“.

În ce privește protopopiatele, noi suferim de aceeași nedreptate. Pe când uniții au 111, „noi ortodoxii care suntem în majoritate, avem abea 63“.

Uniții au 43 protopopiate cu mai puțin de 10 comune fiecare; 46 cu 11—20 comune; 17 cu 21—30 comune și numai 5 cu 31—40 comune.

Pe când ortodoxii au prea multe comune de fiecare protopopiat, în cât administrarea nu se poate face bine. Astfel ei au 14 protopopiate cu 11—20 comune (cele mai mici); 25 cu 21—30 comune; 10 cu 31—40 comune; 6 cu 41—50 comune; 7 cu 51—60 comune și 1 protopopiat cu 68 comune (Halmagiu).

Nădejdea îndreptării acestei situațiuni precare, nu stă decât în simțul poporului românesc, care fără voința lui a fost convertit la catolicism.

Recomandăm aceasta brosură tuturor preoților și Românilor de bine. Să găsește la tipografia arhiepiscopale Sibiu.

Programul Episcopului gr. catolic dr. Valeriu Frențiu.

Ingrozii de acest program lipsit de duh românesc, reproducem, deocamdată fără comentariu, din revista „Legea românească“ următoarele.

P. S. Sa Episcopul gr. cat. dr. Valeriu Frențiu din Oradea-Mare a primit Dumineca trecută pe colaboratorul revistei rom. cat. din Oradea-Mare „Sentinelă“ (Őrszem) căruia i-a făcut următoarele declarațiuni, cu privire la viitorul său program de activitate:

„Punctul prim din programul meu e reînființarea seminarului teologic, și în acest scop am și făcut deja pașii necesari. Considerând că în dieceză nu avem persoane potrivite, cărora li-s-ar putea încredința educația teologilor, am delegat pe fostul meu secretar dr. Grigorie Papp să inițieze în Roma tratative cu generalii ordurilor călugărești în scopul ca aceste orduri să trimită la noi călugări, cari să conducă seminariile teologice și să facă educația clericilor. — Mi-ar plăcea mult să am iesuiți. Doresc să aduc aici pe fiii lui Don Bosco, pe salesieni, și tot așa am planul să fac și la Beiuș. Pe aceștia aș dori să-i am aici, cel puțin până când ne vom forma o generație de oameni din ai noștri, cari să continue munca lor.

Aș dori să avem între preoții greco-catolici cât mai mulți necăsătoriți, pentru că trebuie să recunoaș-

tem că numai preoții necăsătoriți pot sluji cu adevărat lui Dumnezeu și numai aceștia pot munci desinteresat pentru sufletele credincioșilor. Bietul teoloc când părăsește seminarul nu știe de multeori pe cine ia în căsătorie, și din acest motiv se întâmplă, că munca multor preoți serioși, zeloși și cu bune intențiuni, se zădărnicește sau se compromite de soțiile lor.

În catedrală am introdus ordine nouă. În fiecare Duminică, și sârbătoare se va săvârși sfânta liturghie de 3 ori. În felul acesta se va da posibilitate și stăpânelor și servitoarelor să participe la slujbe. Acum se lucrează la organizarea unui cor bisericesc, din care vor face parte toți intelectuali gr. cat. din Oradea-Mare. Am convingerea că și prin aceasta va deveni mai cercetată biserica.

Tratatul dela Blaj s'au încheiat fără nici un rezultat pozitiv. Dl. Ministru Banu ne-a cerut opinia în mai multe chestiuni. Noua constituție nu va face deosebire între religiune, ci toate vor fi egal îndreptățite. Trecerile dela o confesiune la alta se vor regula și la noi ca în vechiul regat. Cel ce părăsește o confesiune se va anunța numai la preotul a căruia confesiune o părăsește. — Preotul confesiunii la care se face trecerea, va anunța apoi pe celalalt.

Revista „Sentinelă“ („Őrszem“) o primesc regulat. Cetesc cu plăcere că se face statistică catolică. Ași fi foarte fericit dacă „Sentinelă“ ar face și propagandă de solidaritate catolică. — E tocmai binevenită conscrierea populației catolice.

Acum vom putea ști cari negustori și industriași sunt catolici. Ar fi foarte salutar, ca aceștia să fie grupați după specialitate și apoi să se dea publicității numele și ocupațiunea lor. Între ei încă ar trebuie să existe solidaritate ca publicul catolic să cumpere numai dela negustori catolici și să lucreze numai la măiestri catolici“.

INFORMAȚIUNI.

Cine distruge pacea confesională?

În Nr. 28 Unirea din Blaj să plângă contra noțiței noastre din Nr. 24, în care am înfierat ineptiile bolnave ale ziarului unit „Sionul“ din Lugos, care fără nici o jenă a avut obrăznicia să numească religia noastră „eretică“. Am fi așteptat dela „Unirea“ care se ține patroana celorlalte foi unite din Ardeal, să combată mentalitatea sucită a trubadurilor dela „Sionul“ și să le strige la ureche că ne aflăm în România ortodoxă și nu în Ungaria papistăse. Cine are nerușinarea să numească religia noastră „eretică“ comite sacrilegiu față de cei 800.000 eroi ortodoxi, cari ne-au scăpat de sub pîntenii ungurești, („Sionul“ regretă?) comite păcat față de părinți și strămoși, dar și față

de neamul românesc care este de legea ortodoxă. — Deci, cine distruge pacea confesională? — Cei ce ne provoacă. Și aceștia sunt totdeauna Uniții.

Recunoaștem că până acum biserica noastră a fost prea tolerantă, dar să știți că de acum înainte, contra ineptiilor ca și cele debitate de cei dela „Slonul”, ne vom ridica ca un uragan și-i vom aduce la rezon, pe cei ce vor avea cutezanța să-și bată joc de legea ortodoxă, care este legea românească a poporului și patriei noastre.

Aviz. Onorații conducători ai oficiilor parohiale sunt rugați a îndemna tinerii cu pregătiri și purtări bune la îmbrățișarea carierii preoțești, care și în cele materiale oferă avantajii față de alte carieri. În seminarul nostru li-se fac toate înlesnirile posibile și prin acordarea de burse se ușorează cheltuelile enorme împreunate cu anii de studiu. Satele noastre au lipsă de luminători și e o datorință față de biserică și neam să ne îngrijim de creierea unei succreșcențe, care să umplă golurile adânc simțite pe terenul atât de frumos al păstoririi sufletești.

O familie de preot din Arad, primește în vipt și cvartir 2 băeți din clasele inferioare liceale. Informații dă redacția acestui organ.

Nr. 1737—1922.

Concurs.

Pentru deplinirea scaunului vacant, de protopresbiter în tractul Timișoara se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, cu emolumentele următoare:

I. Dela parohia centrală Timișoara-Fabrică cu filiala „Cetatea” oraș intern:

- a) Competința de uzufruct a sesiunii apartinătoare parohiei protopresbiterale dela orașul Timișoara în suma ce o va da orașul;
- b) Birul parohial legal;
- c) Stolele legale;
- d) Intregirea dela stat.

II. Din protopresbiterat:

- a) Dotația protopresbiterală dela stat;
- b) Retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiuni și ședulele dela cununii în suma, ce o va stabili sinodul eparhial;

c) Birul protopopesc dela preoții din tract câte 100 oche (150 litre) grâu dela fiecare parohie;

d) Diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conform concluzelor sinodului eparhial și ale Consistorului diecezan;

e) Spesele cancelariei protopopești conform bugetului aprobat de Consistor.

De locuință și cancelaria protopopească, până la altă dispoziție, se va îngriji alegândul protopresbiter.

Aspiranții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să subștearnă la Consistor recursele lor înstruite cu documentele de cvalificațiune prescrise în §-ul 53 din Statutul-Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au cvalificațiunea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de maturitate și să dovedească, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistorului ortodox român, ținută în 30 Iunie (13 Iulie) 1922.

Joan A. Rapp
Episcop.

3—3

CONCURSE.

În nexul concluzului Sinodului nostru eparhial Nr. 63/922, intervenind Consistorul la Guvern pentru acordarea de burse elevilor, cari se dedică carierii preoțești și-și completează studiile la facultățile teologice din țară și din străinătate, — prin aceasta se publică concurs cu termen până la 23 August (5 Sept.) 1922 pentru obținerea a două burse à 7200 Lei anual și altor două burse à 12,000 Lei anual.

La cele două burse dintâiu pot reflecta acei tînări ortodocși români, cari — având atestat de maturitate dela liceu — pe anul școlar 1922/23 se vor înscrie și vor urma regulat, ca elevi ordinari la facultatea teologică din București ori Cernăuți; iar la cele două din urmă pot reflecta numai candidați de preoție ori preoți hirotoniți mai tînări ai diecezei Aradului, absolvenți ai teologiei din Arad, ori a facultății teologice din București sau Cernăuți.

Bursierii de ambele categorii se vor obliga a se pune, după absolvire, în serviciul diecezei Aradului.

Reflectanții să-și înainteze cererile la acest Consistor în termenul fixat mai sus, alăturând: 1. Extras de botez. 2. Certificat școlar, 3. Atestat de moralitate dela preotul local vidimat și din partea protopopului tractual, 4. Atestat de paupertate vidimat și din partea preotului local.

Referitor la bursele pentru facultatea teologică din București sau Cernăuți, se obsearvă, că dacă Consistorul va putea exopera primirea și întreținerea bursierilor în seminarul teologic (internat) suma bursei se va reduce în proporția favorului, ce vor avea bursierii prin întreținere în seminar.

Arad, din șed. cons. a Sen. biser. ținută în 19 Iulie (1 Aug.) 1922.

Consistorul ort. român din Arad.

Nr. 2140/922.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** pentru conferirea stipendiilor vacante din *fundațiunea Teodor Pap*.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt, conform literelor fundamentale:

- a) rudeniile fondatorului,
- b) tinerii români ortodocși din orașul Giula, cari studiază la noi în patrie,
- c) în lipsa recurenților indicați sub a) b) urmează indreptățirea tinerilor români din întreaga dieceză Aradului, cari cercetează școli elementare, civile sau medii, reale, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale, academii, și universități și institute teologice.

La concurs se admit și eleve.

Concurenții au să-și trimită cererile la adresa Consistorului ort. român din Arad, în termenul de concurs, cu următoarele documente, originale ori autenticate la vr'un notar public:

1. Extras din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului local că petentul aparține bisericii ort. române.

2. Rudeniile cari reflectează la stipendii, au se prezintă și informațiune familiară, din care să fie evident gradul de înrudire regulamentară cu fondatorul.

3. Atestat de paupertate dela dirigătoria politică competentă cu date specificate și pozitive despre starea materială a părinților concurentului precum și despre starea materială a însuși concurentului. Asemenea atestat se cere și dela rudeni.

4. Atestat școlar de pe anul școlar 1921/22, iar universitarii despre toate cursurile, respective semestrele ascultate și document despre examenele prestate.

5. Certificat medical dela vr'un medic oficial, despre starea sanitară.

6. Concurentul să arate în petițiune: unde și la ce fel de școală are de gând să-și urmeze studiile, și adresa la care să li-se trimită rezoluția consistorială și documentele de concurs.

Arad, din șed. Cons. 14/27 Iulie 1922.

Consistorul ort. rom. Arad.

—□—

1—3

Nr. 2048/922.

Pentru îndeplinirea unui post de *profesor de religie* la școala de arte și meserii și la școala românească medie din Timișoara, se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare.

Dela reflectanți se recere cvalificația de profesori de religie pentru școli secundare. Recurenți cu mai puține pregătiri se admit numai sub rezerva, ca ce-l eventual ales să-și întregască de urgență studiile.

Profesorul ales va fi salarizat de stat, după normele statului.

Reflectanții au să-și prezinte în original toate documentele personale, extras de botez, atestatele despre studiile secundare și teologice terminate, eventual și universitare, și atestate de serviciu.

Cererile sunt de a se trimite în termenul concursual Consistorului eparhial.

Arad, din ședința Consistorială 14/27 Iulie 1922.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

1—3

2045/922.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de *Istoria bisericească universală și națională și dreptul bisericesc* la institutul teologic din Arad devenită vacantă prin renunțarea profesorului Dr. Lazar Iacob, cu un salariu de bază de 2200 Lei lunar și accesoriile din vistieria statului.

Rugările de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. român din Arad în termen de **30 de zile**, socotit dela prima publicare a concursului în organul oficial „Biserica și Școala“.

Dela concurenți să cere:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.

2. Atestat că este doctor în teologie și are cvalificațiune preotească pentru parohii de clasa primă.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că concurentul a funcționat deja și până aci ca profesor la vre-un institut de învățământ ori în altă calitate.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară și autobiografia pe scurt.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută în 7/20 Iulie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

3—3

Nr. 1577/922.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de *limba și literatură română și științele pedagogice* la institutul teologic din Arad cu un salariu de bază de 2200 Lei lunar și accesoriile din vistieria statului.

Rugările de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. rom. din Arad, în termen de **30 de zile**, socotit dela prima publicare a concursului în organul oficial al diecezei „Biserica și Școala“.

Dela concurenți se cere să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.

2. Atestat despre cvalificația de specialitate pentru școale secundare sau cel puțin cvalificația dela pedagogiul superior.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că concurentul a funcționat, deja și până aci la vre-un institut de învățământ, ori în altă calitate.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară și autobiografia pe scurt.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută la 16/29 Iunie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

3—3

Nr. 1577/922.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului de *dahovnic* la Seminarul teologic din Arad, cu un salariu de bază de 500 Lei lunar, și întreținere în Seminar.

Rugărilor de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. rom. din Arad în termen de 30 de zile, dela prima apariție a concursului în organul oficial „Biserica și Școala”.

Dela recurenți se cere să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.
2. Diploma de doctor în științele teologice și cvalificațiune preoțească pentru parohii de clasa primă.
3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că a funcționat deja și până aci la vre-un institut de învățământ ori în altă calitate.
4. Eventuale dovezi despre activitatea literară și autobiografia pe scurt.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută la 16/29 Iunie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

3—3

Nr. 1571/922.

Prin acesta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de *cântări rituale și tipic bisericesc* la institutul teologic și pedagogic din Arad cu un salariu de bază de 1600 Lei lunar, și accesoriile din vîstieria statului.

Rugărilor de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. român din Arad în termen de 30 de zile, dela prima apariție a concursului în organul oficial „Biserica și Școala”.

Concurenții au să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.
2. Atestat despre cvalificația de specialitate pentru aceasta catedră.
3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că a funcționat deja până aci la vre-un institut de învățământ ori în altă calitate.

Definitivarea în acest post va putea urma numai după un an de probă.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută la 16/29 Iunie 1922.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

3—3

Nr. 1907/922.

Pentru îndeplinirea a lor două posturi de *profesori de religie* la școlile primare române de stat din suburbiile Aradului se publică concurs de 30 de zile, socotite dela prima publicare.

Indreptățiți la aceste posturi sunt în locul prim acei reflectanți, cari cu cvalificația necesară de profesori de religie pentru școlile secundare, de preferință preoți, iar în locul al doilea și acei cari, neîntreținând aceasta condiție, se obligă ași întregi studiile și cvalificația.

Beneficiul ce se pune în prospect din partea statului va fi la fel cu dotația profesorilor secundari de stat.

La cerere să se adnece documente personale: Extras de botez, de studii secundare terminate, s'au echivalentul lor, de studii academice și teologice și cvalificație preoțească, și de serviciul prestat până acum, toate în original.

Cererile să se trimită Consistorului, în termen concursual.

Consistorul își rezervă, ca pe cei doi profesori de religie, ce i-ar alege, să-i distribue după a sa chibzuință încredințându-le eventual și catehizarea ucenicilor.

Arad, la 7/14 Iulie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

3—3

408 1922.

Pe baza rezoluțiunii V. Cons. de sub Nr. 1891/922 prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile, publicat în org. diecezan „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din Uivin, protop. Timișoara. Beneficiul este următorul:

1. Una sesiune pământ în estenziunea ei de astăzi și extravilanul aparținător.
2. Casa parohială cu intravilan.
3. Birul și stolele legale.
4. Intregirea dela stat.

Alesul preot va suporta toate dările publice după venitul beneficiat și va catehiza la toate școlile din loc fără a putea pretinde altă remunerațiune. Parohia fiind de cl. I. dela recurenți se cere cvalificațiunea prescrisă în concluzul Sinod-eparch. Nr. 84/910. Întru-cât nu s'ar prezenta recurenți de cl. I. se admit și recurenți cu cvalificațiune de cl. II. Reflectanții din alta dieceză trebuie să arate că au binecuvântarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan Ioan I. Papp pentru a putea recurge. Recursele ajustate regulamentar și cu eventual atestat de serviciu sunt a se înainta în termenul concursual of. protopopesc ort. rom. din Timișoara, și cu observarea § 33. din Reg. pentru parohii vor avea să se prezinte în sf. biserică din Uivin spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Timișoara la 12/25 Iulie 1922.

Dr. P. Țiucra protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei I-a vacantă din Birchiș, protopresbiteratul Lipovei, în conformitate cu ordinul consistorial de sub Nr. 1812/922 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele parohiei sunt:

1. Un intravilan parohial.
2. Una sesiune parohială constatătoare din 30 jugh. necompletă.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Intregirea dela stat.

Alesul e obligat a solvi toate dările publice după întreg beneficiul parohial și a catehiza la școlile primare din loc.

Parohia e de clasa I-a, deci reflectanții trebuie să dovedească că posed cvalificațiunea prescrisă prin concluzul Sinodului eparhial de sub Nr. 84/11910.

Recursele ajustate cu documentele prescrise și atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, au a se subșterne P. On. oficiu protopresbiteral ort. român din Birchiș.

Reflectanții sunt obligați a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Birchiș, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratoriă, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului,

că posedă calificațiunea cerută prin concurs, iar cei din alta dieceză, că au înalta încuviințare a Preasfințitiei Sale Domnului Episcop diecezan, de a putea reflecta la aceea parohie.

Dat din ședința Comitetului parohial ort. român din Birchiș.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă* pbbiter tract.

—□—

1—3

Pe baza ordinului Consistorial cu Nr. 1424/922 prin aceasta se escrie *din nou* concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din Dud cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Sesiunea parohială în estensiunea ei de astăzi împreună cu dreptul de pășune. 2. Birul lugal. 3. Stolele legale. 4. Eventualul ajutor din visteria statului.

Toate dările după beneficiu la va suportă alegândul.

Parohia fiind clasificată de clasa II. dela reflectanți se cere calificațiunea prescrisă pentru asemenea parohii.

Dar dacă nu s'ar prezenta nici un reflectant cu calificațiune de cl. II., se admit și cei cu calificațiune de cl. III.

Alegândul este obligat a catehiza la școala noastră confesională fără a aștepta altă remunerațiune asemenea a predică cel puțin odată în fiecare lună.

Concurenții din altă dieceză au să prezinte actul de învoire al P. S. S. D-lui Episcop.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie sunt datori a-și înainta recursurile ajustate conform Regulamentului și adresate Comitetului parohial din Dud P. O. Oficiu protopopesc din Șiria având pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii a se prezenta în sf. biserică gr. ort. din Dud în cutareva Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat din ședința extraordinară a Comitetului parohial din Dud la 22 Ian. (4 Febr.) 1922.

Lazar Petruș m. p.
preș. com. par.

Ioan Valentin m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* protopop.

—□—

2—3

Pentru întregirea parohiei de cl. a II. **Bunea-Română**, din tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale de 30 jugăre, parte arător, parte fânaț și pășune.

2. În lipsă de locuință parohială, edificiul școlii confesionale, care se renovează acuma și constă din 2 camere și bucătărie, apoi grajd și șură, iar alte supraedificate se vor face ulterior.

3. Intravilan pentru legumi, vizavi de locuință.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire dela stat.

Intrucât nu se vor ivi reflectanți cu calificație de cl. a II., în senzul înaltului rescript Consist. de sub Nr. 1622 din 16/29 Iunie a. c., se admit și de cei cu calificație de clasa a III.

Reflectanții să-și adreseze petițiile lor înstruate în regulă Comitetului parohial din Bunea-Română, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț și într'o Duminecă ori într'o sârbătoare să se prezenteze în

sf. biserică din Bunea-română, spre a arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Nainte de aceasta sunt poștiți să se prezenteze la protopop. tractual spre a-i dovedi că au calificațiunea prescrisă pentru parohia din chestie și întrucât sunt din altă dieceză la P. S. D. Episcop diecezan ca să le dea binecuvântarea de a putea concura.

Dările după sesie și după intravilan le va suporta alesul.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârba* pbbiter.

Școala normală de învățătoare din Beiuș (Jud. Bihor).

Înștiințare.

Se aduce la cunoștință generală, — că cu începere dela 1 Septembrie a. c., va funcționa în orașul Beiuș, jud. Bihor, o Școală Normală de Învățătoare.

Școala va avea complet cele șase clase, iar pentru a fi admise la concurs, elevele trebuie să prezinte următoarele acte:

a) *Pentru clasa I-a*: Certificatul de absolvire a 4 clase primare, copie de de actul de naștere, constatator că eleva are etatea de minimum 13 ani și maximum 15, certificatul constatator că părintele elevei e român sau cetățean român. În cererea adresată Direcției, părintele sau tutorele va arăta dacă copila candidează pentru un loc de bursă sau solvă.

Pentru bursiere se va alătura un dat de paupertate, adecă un act doveditor al averii părintelui și al dărilor pe cari le plătește către stat. Actul va fi liberat de antistia comunală și vizat de preotul și învățătorul satului.

Dacă eleva are mai puțin de 13 ani și mai mult de 15, va trebui ca odată cu cererea de înscriere să adreseze Direcției și o alta pentru dispensă de vârstă.

b) Elevele cari au absolvit o clasă, două, trei, sau patru clase de liceu, pot intra în clasele imediat următoare ale școlii normale, adecă cele cu o clasă de liceu în clasa II-a cele cu două în a III-a și așa mai departe, depunând un examen sumar din materiile făcute în ultima clasă de liceu.

Înscrierile încep la 5 August a. c. și se termină în seara zilei de 25 August. Cererile vor fi adresate: „Direcției Școlii Normale de Învățătoare din Beiuș, jud. Bihor”.

Elevele cari concurează pentru clasa I-a, vor fi examinate din următoarele materii: limba română, istoria patriei, geografia și științe naturale.

Examenele de admitere pentru toate clasele vor începe în ziua de 1 Septembrie a. c.

Conform regulamentului special al Școlilor Normale, *elevele vor fi numai interne*.

Elevele din alte școli normale, cari ar dori să se mute la Beiuș, pot adresa Direcției școlii cererile lor.

Pentru orice alte informații părinții sau tutorii se pot adresa școlii.

Directoare

Victoria St. Constantinescu.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial

Cenzurat: **V. DÂRLEA.**